

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενων Ερευνητικών Έργων
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.
για την ενίσχυση Μεταδιδακτόρων Ερευνητών/Τριών

Τίτλος Ερευνητικού Έργου

«Μετανάστευση και αναπτυξιακές στρατηγικές στην περιφέρεια του «Δυτικού Κόσμου» κατά τις πρώτες δεκαετίες μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (Ελλάδα, Πορτογαλία/Βραζιλία, Αργεντινή)»

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Γιάννης Παπαδόπουλος

Εκλαϊκευμένος τίτλος: Μετανάστευση και αναπτυξιακές πολιτικές στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Αργεντινή και τη Βραζιλία κατά τη μεταπολεμική περίοδο

Επιστημονική Περιοχή: Ιστορία

Φορέας Προέλευσης: Πανεπιστήμιο Φέχτα, Γερμανία

Φορέας Υποδοχής: Κέντρο Μεσογειακών Σπουδών (ΚΜΣ-ΙΤΕ)

Συνεργαζόμενος Φορέας: Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Dickinson College-ΗΠΑ, UFF, UnB-Βραζιλία

Ποσό Χρηματοδότησης: 170.000 €

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες

Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Σύνοψη Ερευνητικού έργου

«Μετανάστευση και αναπτυξιακές στρατηγικές στην περιφέρεια του «Δυτικού Κόσμου» κατά τις πρώτες δεκαετίες μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (Ελλάδα, Πορτογαλία/Βραζιλία, Αργεντινή)»

Κατά τη δεκαετία του 1950 οι κυβερνήσεις των χωρών στην περιφέρεια του λεγόμενου «Ελεύθερου Κόσμου» έθεσαν ως προτεραιότητα τον «εκσυγχρονισμό» των κοινωνιών τους, καθώς η υπανάπτυξη θεωρήθηκε ως πηγή κοινωνικής και πολιτικής αστάθειας. Σε αυτό το πλαίσιο οι μεταναστευτικές πολιτικές που προωθούσαν είτε την αποδημία ή την είσοδο μεταναστών αποτέλεσαν σημαντικό μέρος των αναπτυξιακών στρατηγικών αντίστοιχα σε χώρες αποστολής και υποδοχής. Οι τεράστιες και αραιοκατοικημένες αναπτυσσόμενες χώρες της Νότιας Αμερικής, όπως η Βραζιλία και η Αργεντινή επιδίωκαν να προσελκύσουν κατηρτισμένους ευρωπαίους μετανάστες ως λύση για τις ελλείψεις τους σε ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, ενώ οι χώρες της Νότιας Ευρώπης που αντιμετώπιζαν πρόβλημα υπερπληθυσμού προσπάθησαν να απαλλαγούν από το πλεονάζον εργατικό δυναμικό τους, το οποίο θεωρείτο ως αιτία για την υψηλή ανεργία, τη φτώχεια και την υπανάπτυξη. Την ίδια στιγμή, η σύνδεση μετανάστευσης-ανάπτυξης είχε μια ισχυρή παρουσία στις διεθνείς πολιτικές εκείνης της περιόδου και στο παγκόσμιο μεταπολεμικό σύστημα. Διεθνείς οργανισμοί που είχαν ιδρυθεί πρόσφατα, όπως η ICEM (Διακυβερνητική Επιτροπή για τη Μετανάστευση από την Ευρώπη), υπό την ηγεσία των Ηνωμένων Πολιτειών, προσπάθησαν να ενσωματώσουν τη Νότια Ευρώπη και τη Λατινική Αμερική στην διεθνοποιημένη αγορά του «Ελεύθερου Κόσμου» μέσα από στρατηγικές μετανάστευσης και ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρίες και πολιτικές που συνέδεαν τη μετανάστευση με την ανάπτυξη αξιοποιήθηκαν για να προσεγγίσουν τις χώρες αποστολής και υποδοχής μεταναστών, που είχαν σε κάποιο βαθμό συμπληρωματικά συμφέροντα. Οι προσπάθειες για τη βελτίωση των δεσμών μεταξύ των χωρών του «Ελεύθερου Κόσμου» υποστηρίχθηκαν από την αντίληψη της διασύνδεσής τους μέσω της ανάπτυξης και του εκσυγχρονισμού.

Οι βασικοί άξονες της έρευνάς είναι: α) Η μελέτη των μεταναστευτικών πολιτικών και των αναπτυξιακών στρατηγικών σε μια συγκριτική προοπτική, εστιάζοντας στις προτεραιότητες των κυβερνήσεων της Νότιας Ευρώπης και της Λατινικής Αμερικής και β) τις σχέσεις «κέντρου-περιφέρειας», όπως διαμορφώνονται στο πλαίσιο της αναπτυξιακής λογικής μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Ο Αντίκτυπος στην Κοινωνία

Η διεπιστημονική μελέτη μας θα αναλύσει τις διαφορετικές εκδοχές της σχέσης μετανάστευσης και ανάπτυξης στην περιφέρεια του «Δυτικού Κόσμου» στη δεκαετία του 1950 και τη σχέση τους με τα ηγεμονικά μοντέλα της περιόδου.

Τα θέματα της ανάπτυξης και της μετανάστευσης πάντα προκαλούσαν το ενδιαφέρον των ερευνητών αλλά τελευταία απέκτησαν ένα ευρύτερο ακροατήριο, ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης μετά το 2008 και των μεταναστευτικών κινήσεων που προκάλεσε. Από την άποψη αυτή μια συγκριτική μελέτη χωρών του «Παγκόσμιου Νότου» φαίνεται ότι μπορεί να εμπλουτίσει τη συζήτηση για τα ζητήματα αυτά.

Η χρηματοδότηση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σημαίνει...

Εεκίνησα να μελετάω τη μετανάστευση προς τη Νότια Αμερική το 2014. Συνειδητοποίησα ότι οι δημοσιεύσεις για τη μετανάστευση προς τις χώρες της περιοχής κυρίως εστίαζαν στην περίοδο πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Λίγη έρευνα είχε γίνει για τις μεταπολεμικές μεταναστευτικές κινήσεις και τις επιπτώσεις τους στην οικονομία και την κοινωνία στην πορεία προς την παγκοσμιοποίηση. Επιπλέον δεν υπήρχαν μελέτες για τους πολυεπίπεδους δεσμούς μεταξύ της Νότιας Ευρώπης και της Νότιας Αμερικής, δύο περιοχές της «ημιπεριφέρειας» με κοινά χαρακτηριστικά κατά την περίοδο αυτή. Η μελέτη μας σκοπεύει να καλύψει αυτό το κενό και να προσφέρει μέσα από ενδελεχή ανάλυση και μια καινοτόμα προσέγγιση για εθνικές δομές, διεθνικά δίκτυα και διεθνή αναπτυξιακά μοντέλα κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Η χρηματοδότηση από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. θα μου επιτρέψει να συνεχίσω την έρευνά, να διευρύνω την προοπτική μου, να εμβαθύνω στους πρόσφατους θεωρητικούς προβληματισμούς και να καθορίσω σαφέστερα το ερευνητικό προφίλ μου.

*Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος
Γιάννης Παιδαδούδης*

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Στηρίζουμε την Έρευνα Ενισχύουμε την Καινοτομία

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βασιλίσσης Σοφίας 127, 11521, Αθήνα

210 64 12 410, 420

info@elidek.gr

www.elidek.gr

